

Richard Åkerman, Ulrika Boëthius och Ann Björk.

“Det är aldrig roligt att bli ersatt av en maskin”

Realtids paneldeltagare blickar in i kristallkulan och ger sin syn på de utmaningar och möjligheter som finansbranschen står inför i och med den tilltagande digitaliseringen.

Allt fler banker och kapitalförvaltare har på sistone börjat erbjuda helt och hållet digitaliserade tjänster.

Så sent som i förra veckan sedan meddelade Bank of America Merrill Lynch att man drar igång en satsning på automatisk investeringsrådgivning, så kallad robotrådgivning.

Sedan tidigare har även aktörer såsom Vanguard och Blackrock gjort investeringar på området för att anpassa sig till förändrade förutsättningar i branschen.

Även affärsjuridiska byråer möter ett ständigt växande behov av att förändra och anpassa sig till en ny omvärld, en fråga som utgjorde huvudfokus på den årliga juristkonferensen VQ Forum i oktober som Realtid rapporterade från.

Realtid.se har frågat Richard Åkerman, partner på Hannes Snellman i Stockholm, Ulrika Boëthius, ordförande i Finansförbundet, och Ann Björk en av två grundare av VQ, hur de ser på digitaliseringen och den teknologiska utvecklingen i branschen som helhet.

Vilka utmaningar ser du för finansbranschen som helhet i och med digitaliseringen och den teknologiska utvecklingen?

Richard Åkerman, partner, Hannes Snellman:

– Den teknologiska utvecklingen har redan slaktat mängder av jobb inom till exempel analys, mäklari och trading, medan de som ägnar sig åt mer sofistikerad rådgivning hittills snarare har dragit nytta av teknologin och kunnat höja produktiviteten. Det gäller exempelvis advokatfirmor, revisionsbolag, corporate finance och private banking. Men jag är övertygad om att vi nu befinner oss i ett skede där även dessa till stor del kommer att ersättas av automatiska processer. När artificiell intelligens gör sitt kommersiella genombrott så kan datorerna inte bara hantera strukturerade aktiviteter utan även sådant som kräver kognitivt lärande. Datorerna har oändlig kunskap, lär sig, “förstår”, är kreativa och har aldrig en dålig dag. Vem vill då anlita mig som bara är människa?

Ulrika Boëthius, ordförande i Finansförbundet:

– Helt klart håller begreppet “finansbransch” på att vidgas. Helt nya aktörer tar över en hel del av de funktioner som tidigare sköttes av banker. Den utvecklingen kommer att accelerera. Samtidigt tror jag att många bedömare underskattar komplexiteten i traditionell bank- och finansverksamhet. Jag tror att de traditionella finansföretagen kommer att dominera marknaden, även när den är digital. En stor utmaning är att de juridiska ramverken inte hinner med i utvecklingen och det missgynnar just nu de traditionella aktörerna. Lagstiftningen och tillämpningen av lagstiftningen måste vara konkurrensneutral och det är den inte idag.

Ann Björk, grundare av VQ:

– För juristbranschen, som vi verkar inom, är en av de största utmaningarna att förändra affärsmodellen, att lämna fokuset på debiterade timmar och istället fokusera på vad som är värdeskapande för klienterna. Det gäller då att hitta en modell internt för att utvärdera och i högre grad uppmuntra juristerna att utveckla tjänster och arbets sätt som medför att färre antal timmar läggs ner på olika ärenden och arbetsuppgifter istället för att utgå från antalet debiterade timmar. Vidare måste även prissättningsmodellen gentemot klienterna ändras till att fokusera på tjänstens värde istället för nedlagd tid, med olika varianter av fasta priser för enklare ärenden med mera. Det handlar också om att hitta nya sätt att lära upp yngre biträdande jurister, när dessa inte längre i samma utsträckning kan lära sig yrket genom att lägga ner många timmar på enklare delar i ärenden.

Vilka möjligheter ser du?

Richard Åkerman, partner, Hannes Snellman:

– Någon ska ju utrusta datorerna med kunskap, men det är nog rätt raskt gjort. Sedan kommer de att utbilda sig själva och varandra. De kommer att äta sig uppåt i näringspyramiden från det minst avancerade arbetet till det mest sofistikerade. De som håller på med strategisk rådgivning klarar sig säkert länge, men längst klarar sig de som fokuserar på att vara en mänsklig samtalspartner, att trösta och ge stöd.

Ulrika Boëthius, ordförande i Finansförbundet:

– Fackförbunds rörelsen har alltid varit positiv till teknisk utveckling. Visst innebär tekniskifften att jobb försvinner, men samtidigt tillkommer nya och Sverige har i ett historiskt perspektiv varit mycket duktiga på att hantera den här typen av omställningar. Den svenska modellen med våra väl fungerande omställningsprogram ger Sverige en konkurrensfördel i förhållande till andra länder att klara övergången till en mer digital arbetsmarknad. Så jag anser att digitaliseringen innebär fler möjligheter än svårigheter.

Ann Björk, grundare av VQ:

– När juridiken digitaliseras och görs mer tillgänglig kan den nå ut till många fler till ett billigare pris. Fler mindre företag kan då få tillgång till affärsjuridiska tjänster. Behovet av juristhjälp ökar också i takt med den ökande globaliseringen, fler och mer komplexa finansiella regelverk, mer fokus på riskhantering och compliance med mera, vilket gör att marknaden för juridiska tjänster kan öka markant framöver. Dessutom kan juristernas arbete bli mer intressant och stimulerande när standardiserade "tråkiga" arbetsuppgifter sköts med hjälp av teknik.

Vilka jobb riskerar att försvinna och tas över av robotar eller andra digitala lösningar?

Richard Åkerman, partner, Hannes Snellman:

– Alla jobb. McKinsey gör gällande i en rapport att om 20 år är 40 procent av dagens företag eliminerade till följd av tekniksprånget. Varför skulle till exempel inte en domare ersättas av en robot? Att domaren är ofullkomlig är ju uppenbart när man konstaterar hur ofta det finns skiljaktiga meningar i högsta domstolens domar. Roboten däremot har encyklopedisk kunskap, värnar inte om någon personlig prestige, tar inte hänsyn till något ovidkommande, kan aldrig ifrågasättas som jävlig och så vidare.

Ulrika Boëthius, ordförande i Finansförbundet:

– Vi har inte gjort någon sådan kartläggning. Men många rutinmässiga arbetsuppgifter har redan nu tagits över av datorer. Framöver kommer sannolikt även mer kvalificerade arbetsuppgifter inom exempelvis redovisning och fondförvaltning automatiseras.

Ann Björk, grundare av VQ:

– Tekniken kommer att kunna sammanställa och analysera stora mängder av information, sammanfatta detta och även skriva dokument. Det innebär att arbetsuppgifter såsom att hantera stora mängder dokument i en rättsprocess, genomföra due diligence och göra enklare rättsutredningar kan skötas av datorer istället för av unga biträdande jurister.

Hur jobbar ni för att anpassa er verksamhet och organisation till den teknologiska utvecklingen?

Richard Åkerman, partner, Hannes Snellman:

– Som alla andra. Vi deltar alla i kampen med att förgöra oss själva. Det är en paradox, men konkurrensen gör att vi måste effektivisera vårt arbete. Vi använder alla möjliga databaser och teknologiska verktyg för att leverera bättre produkter snabbare. Vi inser att vissa typer av uppdrag inte är för oss eftersom marginalerna på dessa har fallit kraftigt. Eftersom våra kunder är nöjda, så är det inte så många som i det dagliga arbetet upplever att mattan sakta håller på att dras undan. Men snart så kommer det gå ganska fort utför för många. Det är ju aldrig roligt att bli ersatt av en maskin.

Ulrika Boëthius, ordförande i Finansförbundet:

– För oss handlar det i första hand om att ge så många som möjligt av våra medlemmar förutsättningar att följa med på den digitala resan. Det kommer behöva göras rejäla extrasatsningar på personalens kompetensutveckling.

Personalens kompetensutveckling kommer därför bli en av Finansförbundets viktigaste frågor framöver.

Ann Björk, grundare av VQ:

– Vi arbetar aktivt med att bistå advokatbyråer att arbeta mer effektivt med ta fram juridiska dokument genom att integrera juridisk intelligens i dokumentskapandet. Dokumenten för grundläggande standardiserade ärenden och uppgifter ska därmed kunna tas fram direkt i datorn så att juristerna får fokusera på mer värdeskapande uppgifter.

Gustav Peldán Carlsson

08 420 030 68

gustav.peldan.carlsson@realtid.se